

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Adversvs Omnia Catabaptistarvm Prava Dogmata Heinrychi Bullingeri lib. IIII

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1535

VD16 B 9759

De duplici perfectione

urn:nbn:de:hbz:466:1-35433

modo ergo perfectio dicitur? uidentur hæc repugnantiæ esse. IOIADA. Perfectio hæc humana, perinde est atq; nostra, hoc est, Christianorum iustitia. De iusto enim scriptum est, quod septies in die cadat. Si cadit, iustus esse quomodo potest? Quod si iustus est, quomodo cadit? sed huic fides sua, studium & cura quibus præditus est semper, & anxie uigilat, pro iustitia ei reputatur. Interim non abest morbus, non abest affectus & uitium, sed ex gratia non impunitatur. Iam ergo fidelis iustus est, & nihilominus peccator. Sic & Ioānes loquitur: Qui ex deo est non peccat, interim qui dicit se peccatum non habere, mendax est, & in eo non est ueritas. Similis ratio est de humana perfectione. Perfectus potest esse Christianus, quatenus fidem habet & studium ardens innocentie, idq; ex gratia, sine uitio & peccato esse non potest.

SIMON. Quid opus glossemate, scriptum est: Estote perfecti quemadmodum pater uester cælestis perfectus est. IOIADA. Impossibile hoc nobis, nisi similes deo esse uelimus. Sed uelim Christi uerba recte intelligas. Monet Christus imò urget suos, ut ad perfectionem dei uel quàm proxime annitentur. Nam pauci sunt qui exemplar propositum effingāt et imitentur, serè infra typum manēt qui exprimere uel maxime conantur. Ad perfectionem ergo monemur, sed humanam. Tum enim perfecti iudicamur, si innocentissime

centissime (quantum per carnis infirmitatem fieri potest) coram deo uixerimus, etiam si carnis impuritas comitetur, & non ad purum omnia sint excocta, per gratiam enim dei puri iudicamur. SIMON.

Quæ de humana perfectione fabularis, non intelligo. Hoc scio, deum summum esse fontem omnis iustitiæ & innocentie, perfectissimum & purissimum, nulla affectuum aut uitiorum fece infectum. Hanc perfectionem à nobis quoq; requirit. Dicit enim: Estote sancti, quemadmodum ego sanctus sum. Neq; passurus est in familia aut regno suo quenquam, qui tanta perfectione non sit præditus quantam ipse requirit. Deus enim ignis consumens est, apud quem nemo habitabit impurus. Nihil enim impuritatis ignis ille purissimus admittit.

Sic enim Esaias dicit 33. Quis ex uobis poterit habitare cum igne deuorante: aut cum ardoribus sempiternis? Ad hanc questionem mox responsionem subiicit propheta, dicens: Qui ambulat in iustitijs et loquitur ueritatem, qui proijcit auaritiam ex calumnia, & excutit manus suas ab omni munere, qui obdurat aures suas ne audiat sanguinem, & claudit oculos suos ne uideat malum: iste in excelsis habitabit &c. Similis locus est in Psalmo 15. IOIADA. Pulchre legem, hoc est, eternam & immutabilem dei uoluntatem ex ore dei enarrasti Simon, sed interim euange-

lium & gratiam per Christum dissimulas. Ita profecto est ut dicis, perfectionem hanc summam quam deus solus habet, à nobis quoque requirit, quo præcepto infirmitatem nostram discimus, & ad desperationem adigimur. Nemo enim mortalium sine adfectibus esse potest. Deus autem cor purum & omnibus affectibus repurgatum exigit. Nemo ergo unquam cum deo habitare poterit. Hic si sistis, nec oleum tanto, quod inflixisti, vulneri adhibes, nonne in desperatione & morte saucium relinquis? Recte ergo hactenus ex lege in cognitionem nos nostri adduxisti, sed non oportet relinquere semimortuum & ad mortem usque con-sauciatum. Quin ostendere, quomodo deus nostri miseratus, filium suum unigenitum miserit, qui nostra assumpta infirmitate, hostia factus est pro peccatis nostris.

Is enim quum sanctus esset sanctorum, sanctoque spiritu conceptus, ex uirgine nascendo nihil contraxit sordium. Innocens ergo pro nocentibus: purus pro impuris: iustus pro iniustis mortuus est, & sua morte iustitiæ diuinæ satis fecit, adeoque damnatos nos patri reconciliauit. Ambulamus ergo iam non in nostra iustitia, sed in iustitia dei, quæ Christus est. Hoc antidotum anxie & desperabundæ conscientie adhibendum erat, quam à desperatione seruare cupis. Qui enim euangelio credit, saluus erit, & uitam habebit æternam.

SIMON,

SIMON. Quasi uero per Christum aboli-
tum sit, quod pater à nobis postulat. An non & Chri-
stus idem exigit cum dicit: Estote perfecti sicut & pa-
ter uester coelestis perfectus est? Non uenit Christus ut
legem tollat, sed ut impleat. IOIADA. Eandem
à nobis perfectionē Christus, quam pater exigit, quam
tamen præstare nunquam possumus. Impossibile enim
est, dum hic uiuimus, ut tantam præstemus puritatem.
Christo ergo seruatore & mediatore nobis est opus,
per quem aditus ad deum pateat credentibus. Is aduo-
catus noster est & intercessor unicus apud patrem,
propitiatioq; pro peccatis nostris, idq; in perpetuū.
Is enim unica oblatione semel in cruce oblata in per-
petuum sanctificat credentes. Tanto itaq; morbo, gra-
tiam per Christum exhibitā oppono, non tollo legem
quam exigit deus. SIMON. Audio quo tendas,
præcepta dei ac Christi cōsilia interpretaris, id quod
olim fecerunt pontificij. IOIADA. Absit à me
hæc impietas. Præcepta sunt quæ sacrosancta iustitia
dei à nobis requirit, nec quenquam ad gaudij sui con-
sortium admittit qui hæc non præstat. Summam exigit
à nobis innocentiam, summam puritatem, quæ omni-
bus affectibus & cōcupiscentijs sit libera, quam dum
præstare non possumus, an non (quod ad uires nostras
attinet) de salute nobis est desperandum? At interim
dum sic mortui et desperabundi iacemus, in Christum

exaltatum in cruce, oculos intendere oportet, seruato
 rem nostrum, qui semetipsum dedit pro nobis, ut redi-
 meret nos ab omni iniquitate, & purificaret sibi po-
 pulum peculiarem sectatorem bonorum operum. Hæc
 loqui & exhortari conuenit. SIMON. Hæc ue-
 ro cum ita docentur ignauos et socordes faciunt, quo-
 minus ad præscriptum dei & exemplar Christi uitam
 instituunt homines. IOIADA. Haudquaquam,
 semper ob oculos habent præceptum dei fideles, et sum-
 mam istam iustitiam dei expendunt ac à se exigunt. In
 qua primum discunt diuinam uoluntatem, quam ex-
 cellens bonum sit deus. Nam non solum à nobis sum-
 mam innocentiam requirit, sed ipse summe iustus &
 innocens est, tyrannis huius mundi longe dissimilis,
 qui grauia suis præscribunt, quum sint ipsi pessimi.
 Deinde agnita uoluntate dei summo studio ad exem-
 plar diuinæ iustitiæ uitam et mores conformare conan-
 tur, quotidie sese meliores euadentes, donec adolescant
 in uirum perfectum, in mensuram ætatis plene adultæ
 Christi, Ephes. 4. Nunquam tamē sibi in operibus suis
 placent, nunquam operibus suis quamlibet iustis fi-
 dunt: si quid boni operantur nihil inde sibi, sed totum
 deo adscribunt: nihil meritis, nihil uiribus suis, sed so-
 li diuinæ misericordiæ omnia tribuunt: omnia opera
 sua quantumuis perfecta, adhuc à summo illo exem-
 plari sibi proposito longe abesse, imò impura & men-
 struo

struo panno similia agnoscunt. Quantumuis uero in se se desperent, quod uident sese non posse tantā perfectionem assequi, in eo tamen non desperāt, qui omnes infirmitates nostras in sese suscepit, qui peccata nostra in corpore suo super lignum pertulit, et patri pro nobis satis fecit. Non aspernantur gratiam dei. Vitam quam iam in carne uiuunt, in fide filij dei uiuunt, qui eos dilexit et semetipsum pro illis tradidit, Gal. 2. Pars ergo praeceptorum diuinorū internum hominem format: pars externum. Quae internū formant perfectissima sunt. Comprehenduntur autem omnia in duobus istis: Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo, & proximum ut teipsum. Haec si seruarent homines alijs praeceptis nihil fuisset opus. Sciens ergo nostram imbecillitatem deus, quod scilicet nemo tantam perfectionem praestiturus esset, quaedam praecepta ad imbecillitatem nostram attemperat, & pro captu nostro sese aliquousq; demittit. Qui enim praecipit, ut non concupiscamus, idē praecipit ne furemur. Si absq; concupiscentia esse possemus, nihil opus fuisset hoc praeccepto, ne fureris. Posterior tamen praeceptorum ordo affectibus uiam praeccludit, & frenum iniicit ne impudenter, in illis qui non amore iustitiae sed poenae metu à sceleribus sibi temperant, erumpant, conuersationē externam & humanam respicit, magis coram hominibus nos, quàm coram deo iustos constituens.

Fieri enim potest, ut aliquis manu nihil furetur, nec res proximi attingat, qui tamen coram deo fur sit, quum absq; concupiscentia nemo uiuat. SIMON.

Vis ergo quod homo præceptis inferioribus cōtentus ad perfectissima non annitatur? IOIADA.

Si obseruasses quæ paulò ante dixi, hoc me uelle ne suspicareris quidem. Duo dico. Deus summam & absolutissimam perfectionem ab omnibus hominibus requirit, perfectissimū exemplar & in lege, & in Christo nobis proponēs, quod omnibus sine exceptione exprimendum est. Alterum, In hoc studio, quod in fidelibus est perpetuum, nemo assequitur quod debet, omnes infra propositam metam manent, ut in conspectu & iudicio dei nemo sit iustus. Hic uero medium se Christus interponit, adiuuās imbecillitatem nostram, & culpam quæ in nobis est in se transferens patri pro nobis satisfacit, ut in eo simus iusti, qui in nobis iusti esse nequaquam possumus. Hoc uero studio quod per fidem perpetuum est, deus contentus, propter Christum nobis quod deest remittit. Et hanc perfectionem superius dixi humanam, tum quod homo maiorem præstare nō possit, si uel maxime annitatur: tum quod hanc à fidelibus deus propter Christum boni consulat utcunq; imperfectam. Vos utrunq; horum negatis. Dicitis enim uos esse sine peccato puros & perfectos. Deinde his qui ex infirmitate carnis labuntur gratiam

gratiam dei negatis. SIMON. Omnibus ergo
 prædicanda est hæc diuina perfectio, & huc urgendi
 homines ut eam exprimant? IOIADA. Adeo,
 ut uita potius amittenda, quàm intermittenda hæc præ
 dicatio diuinæ perfectionis. Huc omnes nerui tenden
 di, ut omnibus nota sit, ut oēs eã exprimant: lux hæc
 perfectissima diuinæ uoluntatis nec abscondi debet
 nec dissimulari. Sed nunquam interim obliuioni tra
 dendum, quod Christus nobis manum porrigit si quan
 do deficimus, & quod nobis deest locupletissime re
 sarcit. Oportet ergo omnes homines monere, imò ur
 gere, ad hanc perfectionem summam & diuinam, at
 non oportet eum qui hanc non præstat, quum tu uo
 lueris, statim abijcere, et è Christianorum numero ex
 cludere, quemadmodũ uos catabaptistæ facitis. Omni
 no bonus non est, qui in alijs infirmitatem et morbum
 ferre nõ potest. Quæ hæctenus diximus exemplo Chri
 sti manifesta faciemus. Venit aliquando ad Iesum ado
 lescens prædiues, qui præcepta dei à pueritia se obser
 uasse gloriatus, & perfectionem nescio quàm simu
 lans, aliter à domino instituitur, & errare fortissimo
 testimonio cõuincitur. Dicit enim Christus: Si uis per
 fectus esse, uade & uende omnia quæ habes, & da
 pauperibus. Hoc dicto docet Christus multum adole
 scenti adhuc deesse uel ad perfectionem, uel ad man
 datorum diuinorum obseruantiam. Quod & adole

scens ipse tam tristi habitu testatur. Nam non fecit quod Christus docuit, adeo ut merore magno afficeretur, utcunq; sibi uideretur perfectus. Si primum preceptum obseruasset, deum plus quam diuitias suas dilexisset. Neq; tamē hunc Christus propter imperfectionem & impuritatem affectuum abiicit, aut damnat, quin intuitus cum propensionem quandam & amorem erga eū ostendit, indicans deesse sibi adhuc quiddam, ne sibi nimium placeret submonens. Hæc non negligentes faciūt, sed ostendunt quàm multa nobis adhuc desint. Urgent ergo ut omni mora posita ad exemplar propositum annitamur. Nondum assequuti sumus, sed in hoc quotidie sumus ut assequamur. Quod si absq; affectibus et cura rerum corporalium non omnino esse possumus, saltem hoc curemus, ut primas in corde nostro deus obtineat, si diuitiæ adfluāt ne cor apponamus, ne cura temporalium omnem curam dei excutiat. Hoc ut diuites admoneat Timotheus, Paulus diligenter inculcat, Tim. 6. Qui hūc animum habet, Christianus habetur & perfectus, etiā si non oēs facultates omnibus cōmunes facit. Nondū ergo probasti, neminē posse Christianū esse qui non ita sit perfectus, ut omnia eo modo communia faciat quo uos perhibetis. Discrimen habent in his sacræ literæ, et discriminatim de his loquuntur. Perfectionē docent, et ostendūt nos omnes debitores esse dei. Super hæc uero, eos, qui di-

uitias

uitias habent & illis recte utuntur nec deo præponunt, sanctos & iustos adpellant, perfectos etiã, quatenus homini datum est esse perfectum. Errasti ergo, quum perfectionem dixisti hãc esse quum quis omnia sua in commune ponit. Quid hoc aliud est, quã operibus nostris iustitiam tribuere? Qui facultates in commune ponit is Christianus uobis & perfectus est: qui id non facit, hunc è cœtu sanctorum & regno Christi excluditis. Quum salus solius Christi sit, & meriti eius ac crucis. Perfectio, remissio, uita sancta, puritas, omnia sunt solius Iesu Christi, quæ ab eo per fidẽ accipimus. Si omnes facultates meas distribuerem, charitatem autem & gratiam dei non haberem, nihil mihi proderit. Hoc interim non negamus eleemosynam & beneficentiam fructus esse fidei & spiritus, et signum quo fidem adesse deprehendimus & iudicamus. Sic enim Iacobus loquitur: Quæ utilitas fratres mei, si fidẽ dicat aliquis habere se, facta uero nõ habeat? num potest fides (uana illa scilicet) saluũ facere illum? Quod si frater aut soror nudi fuerint & egentes quotidiano uictu, dicat autem aliquis uestrum illis, abite cum pace, calescite, & saturamini, non tamen dederitis illis quæ sunt necessaria corpori, quæ erit utilitas? Sic & fides si facta non habuerit mortua per se est. SIMON. Quid ergo, quum uideamus nullam charitatem, fidem nullam in mundo esse? IOIADA.

Profecto nemo hoc probat, dignumq; est ut hanc prauitatem & iniquitatem grauibus uerbis quotidie damnemus. Non potest tamen negari interim esse per multos qui uiri sint boni & in pauperes benefici. Ab tu nondum probasti quod omnia sint aut esse debeant communia. SIMON. Hoc enim charitatis est ingenium. Et 1. Ioan. 3. sic scribitur: Qui habuerit substantiam huius mundi et uiderit fratrem suum necessitatem patientem, & clauscrit uiscera sua ab eo, charitas patris non est in eo. Quandoquidem ergo charitas insigne est Christianorum Ioan. 13. & charitas communicationem bonorū in se habet, colligo officij Christiani esse, ut nemo proprium quid habeat, sed omnia sint inter Christianos communia. IOIADA.

Quod charitatem insigne Christianorum dicis, quod charitate destitutus sit qui fratri egeno non consulit, tecum probo. Quod uero hinc colligis charitatem in se comprehendere talem bonorum communicationem quam uos fingitis, probare non possum. Charitas enim quæ finis est legis, legi non aduersatur, nec lex repugnat charitati in quam ut scopum respicit. Nam Paulus dicit Roma. 13. Qui diligit legem impleuit. Nihil ergo in se habere potest charitas quod legi aduersetur. Communicatio bonorum legi aduersatur: ergo in charitate non est comprehensa. Lex enim dicit: Ne concupiscas: ne fureris. Huic legi iam aduersatur
tur bo

tur bonorum communicatio, nihil ergo est quod eam
 charitate asseras. Nam sic in Paulo sequitur: Siquidem
 illa, Non adulteraberis, nō occides, non furaberis, non
 falsum testimonium dices, non concupisces, et si quod
 aliud est præceptum, in hoc sermone summam com=
 prenditur, nempe, diliges proximum sicut teipsum.
 Dilectio proximo malum non operatur: cōsummatio
 itaq; legis est dilectio. Si malum proximo non infert;
 non publica facit ei bona sua. SIMON. Ex hi=
 sce sequeretur apostolos quoq; contra legem & cha=
 ritatem designasse, quum ex charitate inter se omnia
 haberent cōmunia, quod Acta de eis testantur. Exem=
 plum ergo hoc Christianorum & sanctissimorum ho=
 minum, sententiam tuam subuertit. IOIADA.

Apostolorum factum generale exemplum non est,
 ut postea latius patebit. Quod uero communia omnia
 habebant, neq; contra charitatem, neq; contra legem
 factum est. Nam non tanquam lege communicatione
 ista utebantur apostoli, quod catabaptistæ urgent.
 Spiritus sanctus qui erat eis datus, & per quem
 charitas diffusa erat in cordibus eorum tantus erat,
 ut sponte quisque offerret in commune. Apostoli ne=
 minem cogebant, ut sua offerret. Non ergo lex e=
 rat sed charitas imò lex charitatis. Nec seclude=
 bant è numero Christianorum qui sua non offere=
 bant. Hoc ex uerbis Petri clarum fit, qui dicebat

Ananiæ, Acto. 5. Nónne prorsus tibi manebat, & uenundatus in tua erat potestate? Hic intelligis facultates Ananiæ sic fuisse proprias ut non cogeret uendere, deinde etiam uenditi pecuniam sic in sua esse potestate, ne in commune dare cogeret. Non ergo apostoli fidelium bona publica aut communia fecerunt, sed charitas. Si quis tanta erat præditus ut sua bona communia cæteris faceret, grato id animo acceperunt apostoli. Sin minus, manebat suum cuiq; nec coctu excludebatur fidelium, modo diuitijs recte uteretur. In hoc iam uos erratis, quod charitate & præsentis exemplo apostolorum, omnes indiscriminatim tanquam lege quadam cogere uultis, ut facultates suas communes omnibus faciant. An non lex est quum eum, qui hoc non facit, pro Christiano non habetis? Hoc apostoli fecisse non leguntur. SIMON. Tu uero unde probabis, quod Christiani propria habere possint?

IOIADA. Manifestis scripturis, & exemplis ex scriptura petitis. Nunquã in hoc fuerunt nec Christus nec apostoli, ut hanc in populo confusionem inducerent, ut permixtim omnes sederent ociosi, parta in cumulum posita absumerent. Quid enim opus fuisset istis præceptis, Ne concupiscas: ne fureris? Si enim omnia essent cõmunia, nemo alteri furari posset, quum unusquisq; sua reciperet. Perinde enim suum esset, ac alterius. SIMON. Charitas quæ legem implet,
omnia

omnia sustinet. IOIADA. Nec proximo malum operatur, nihil iniqui committit. Audi Paulum 1. Thes. 4. Cæterum de fraterna (inquit) charitate non necesse habetis ut scribam uobis, ipsi namq; diuinitus docti estis, ut diligatis uos inuicem. Nam et facitis hoc erga cunctos fratres, qui sunt in Macedonia. Obsecramus autem uos fratres, ut abundetis magis, & in hoc incumbatis, ut quieti sitis, & agatis res proprias: & operemini proprijs manibus uestris, sicuti uobis præcepimus, ut uos geratis honeste erga extrarios, et nulla re uobis sit opus.

In his Pauli uerbis intelligimus, primum, charitatis quæ à deo est ingenium non esse, ut omnia in commune ponat. Secundo, laudat Thessalonicenses, quod opem ferrent Macedonibus, nimirum quod dabant et impartiebantur illis sua. Quod facere non potuisset, si omnia fuissent communia. Hac enim rerum communicatione uirtus misericordiæ & beneficentiæ tollitur. Quid enim das de tuo, si omnia sunt communia? Tertio, iubet ut res agant suas, suaq; curent, ut operentur manibus suis, ut habeant, ne aut egeant, aut ab infidelibus turpiter mendicare cogantur. An non hic rerum proprietatis, et Oeconomia graphice describitur? neq; tamen interim misericordiæ et beneficentiæ obliuiscitur.

Ad Ephesios 4. cap. Paulus sic scribit: Qui surde

batur, non amplius furetur, magis autem laboret, operando manibus quod bonum est, ut possit impartiri ei qui opus habuerit. Et hic rerum proprietatem in labore & beneficentia intelligimus. His adde iam exempla Abrahami, Loti, Isaaci, Iacobi, et familiarum Christianarum quarum in Actis apostolorum crebra est mentio. Hi omnes, quod negare non potes, facultates habuerunt, nec tamen sic effuderunt ut omnibus essent communes, licet egenis et Christianis multa tribuerent.

Ad Titum 2. Paulus anus docet, ut τὰς νέας σὺ φρονίσωσι εἰναι οἰκιστοὺς, hoc est, ut adolescentulas uxores scilicet in matrimonio existentes, moderentur, doceantque eas ut domum curent.

Clarius 1. Timoth. 5. Viduas honora quæ uere uiduæ sunt. Quod si qua uidua liberos aut nepotes habet, discant primum propriam domum pie tractare, & uicē rependere maioribus, hoc enim est honestum & acceptum coram deo. An non hic audis propriam domum et curam rei familiaris, & quod hæc deo placeant? Et Iacob patriarcha quum ex uxoribus liberos sustulisset ad socerum suum dixit: Iustum est ut aliquando provideam etiã domui meæ. Ex prædictis probatum puto, neque charitate neque apostolorum exemplo quenquam cogi posse, ut res suas omnibus faciat communes, nihilque proprii possideat. Huc uero monendum ut proprias res curet, ut familie suæ provideat, ut misericors & beneficus sit

cus sit in pauperes, ut ex proprijs facultatibus alijs im-
partiat. SIMON. Cur ergo dominus in crasti-
num sollicitos esse uetat? Matth. 6. IOIADA.

Anxiam & impiam curam prohibet Christus, qua
nimis torquentur carnales quidā, de bonitate et pro-
uidencia dei desperantes, iustam & piam pro suis soli-
citudinem, quæ coniuncta est cum fide in deum, non
uetat. Qui deo non fidunt, omnia negotia sua ex infi-
delitate agūt, non enim deum sibi scopum præfigunt,
non credunt deum curare res mortalium, putant sua
industria omnia parari & augeri, anxij & despera-
bundi in cordibus suis, nec tantum superesse putant
quod sibi sit satis. Hoc pij non faciunt, sed in primis
querunt regnum dei et iustitiam eius, proponunt si-
bi scopum deum, in hunc omnia opera sua dirigunt,
fidunt eius bonitate & uirtute, sciunt se omnia habe-
re ex manu & beaedictione dei. Interim tamen (quan-
do quidem laborem præcepit deus, & ocium auersa-
tur) quotidie ad ista, quæ deus ex sua gratia dat, iusto
labore industria & cura grassantur, non tamen ser-
uiunt mammonæ nec cupiditati carnis, omnem curam
suam in deum proijcientes. Qui enim suos deserit in-
fideli deterior est. SIMON. Adhuc negare non
potes, amicorum omnia esse communia. IOIA-
DA. Non contendo de uerbis, intellectum uerbo-
rum rectum & genuinum requiro. Caritas quidem

inter Christianos omnia facit communia, quod nolim huc rari, ut quisq; impudenter in aliorum bona ruptis repagulis & foribus irrumpat, aut ut aliquis cogatur sua omnibus profunder. Hoc enim publicæ honestati, humano pudori & omni rationi aduersatur. Pudet enim homines, modo integra et sana sint ratione, mendicare, semper student ut habeant quibus egent. Vbi uero inuincibilis est necessitas, ut ad amicam opis gratia currere cogantur, non hoc impudenter faciunt, sed supplices & magna modestia. Iam omnia sunt communia dū strenue laboratur, & in articulo necessitatis succurritur. Oportet ergo in negotijs consyderare circumstantias, & expendere diligenter omnia. Quod si non fiat, procliuē est in multis rebus turpiter errare, & uitam instituere prauam. SIMON.

Sed iam ad nonam conclusionem accedito, et quod in alijs fecisti, in hac quoque me sicubi erro rekoca.

Aduersus